

til en samordnet innsats for utviklingen av våre land“.

„Likevel“, erklærte Bratteli, „er dette ikke vegens ende. Det er bare slutten på begynnelsen — på første akt. I den neste skal traktaten formaliseres og ratifiseres. Og så begynner . . . det egentlige arbeide: gjennomføringen av de mange konkrete tiltak traktaten anviser“. Han fandt, at regjeringene måtte kunne forelægge traktaten for parlamentene så hurtigt, at ratifikasjonen kan gjennomføres før sommerferien.

Svenn Stray om en realistisk erkendelse.

Det norske Høyres stortingsgruppeformand Svenn Stray fastslog, at forhandlingene om det utvidede økonomiske samarbejde nu var bragt i havn „for den første og antakeligvis vanskeligste etappe“. Når forhandlingene havde taget to år, skyldtes det hverken manglende politisk vilje eller mindre nordisk entusiasme fra nogles side. Årsagen var, at „de fremtidige gevinstmuligheter som vil foreligge, så lenge tollunionen bare er rent nordisk, er så begrensede at de ikke forsvarer at man påtar seg store øyeblikkelige vanskeligheter. Man kan kanskje si at det skulle to års forhandlinger til før dette var blitt klart for alle. Så snart man kom ned på dette realistiske standpunkt, så snart det var erkjent i praksis, kunne forhandlingene avsluttes med et begrenset — men allikevel betydningsfullt — resultat.“

Kåre Willoch om den pragmatiske metode.

En anden fremtrædende norsk Høyremand, handelsminister Kåre Willoch, hilste det opnåede resultat med tilfredshed: „Heri ligger en manifestasjon av nordisk samarbeidsvilje. Man kan vel også legge til at et sammenbrudd i slike forhandlinger nå kunne ha fått skadevirkninger av ikke-økonomisk art som Norden som helhet ville hatt grunn til å beklage.“

Willoch var i øvrigt enig med Stray i nyten af den realistiske politikk: „Man kan imidlertid fastslå at en elastisk og pragmatisk holdning til problemene — en holdning som i mange år har ledet nordisk samarbeid forbi grunner og skjær — har gitt løsninger som riktignok ligger fjern fra idealiserte skjemær, men som til gengjeld har søkt å ta hensyn til reelle forskjeller i de deltagende lands økonomiske situasjon.“

Bred tilslutning fra de norske midterpartier.

Kristeligt Folkepartis gruppeformand i Stortinget, Lars Korvald, lige så vel som Venstres Gunnar Garbo og Senterpartiets John Austrheim gav alle tre aftalen deres tilslutning. Austrheim fastslog, at „i dag har vi nådd eit høgdepunkt når det gjeld den økonomiske samordninga, medan vi samstundes klart har gjeve uttrykk for at vi respekterer kvarandres forsvars- og utanrikspolitiske engasjement.“

J. O. Krag vurderer resultatet.

Fra dansk side indledede J. O. Krag debatten med følgende vurdering:

„Hvad de økonomiske interesseforskelle angår, er det min opfattelse, at embedsmændenes seneste resultat ligger så nær op ad en velafbalanceret helhedsløsning som overhovedet muligt. Ingen af de fire forhandlingspartnere har fået sin ønskeseddel opfyldt til 100 pct. Men der er heller ingen, der er gået tomhændet fra det grønne forhandlingsbord. Indrømmelser og resignation opvejer hinanden og giver alle vigtige interesser en placering, der er præget af fairness.“

Hvad toldsuspensionerne angår, var der „grund til at takke Sverige for udvist forståelse på dette punkt.“ Det var ligeledes Krag's indtryk, at på jordbrugsområdet har man „først og fremmest fra svensk side, men også fra norsk og finsk side . . . strakt sig så langt, som det i øjeblikket har været muligt, for at imødekomme de danske ønsker. At dette på ingen måde løser de danske jordbrugsproblemer er en helt anden sag.“

Eftersom Nordeksamarbejdet kommer til at foregå mellem lande med vidt forskellig kapitalmæssig stilling „er de fællesnordiske fonde af meget stor og vidtrækkende betydning, og hvis Nordeksamarbejdet lykkes, må man efter den første 5 årsperiode bestrebe sig for at øge de beløb, disse fonde kan råde over.“

„En næsten genial løsning“.

Med hensyn til Nordektaktatens ikrafttræden, hvad toldunionen angår, fandt Krag, at der var fundet „en næsten genial løsning. Jeg kan tilføje, at det var også nødvendigt. Ellers ville det have været meget svært at få Nordektaktaten gennemført, i hvert fald i det danske folketing“.